

POSTANOWIENIE

23 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 23 stycznia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku B.M.
z udziałem B.P. i R.F.
o zasiedzenie nieruchomości,
na skutek skargi kasacyjnej B.M.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z 12 czerwca 2025 r., III Ca 171/25,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) ustala, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania kasacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie.**

[M.O.]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 12 czerwca 2025 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu w sprawie z wniosku B.M. przy udziale B.P. i R.F. o zasiedzenie nieruchomości, na skutek apelacji wnioskodawcy i zażaleń uczestników od postanowienia Sądu Rejonowego w Zakopanem z 31 października 2024 r., I Ns 207/22, oddalił apelację (pkt 1); oddalił zażalenia (pkt 2); stwierdził, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania apelacyjnego i zażaleniowego związanego ze swoim udziałem w sprawie (pkt 3).

Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu drugiej instancji, zaskarżając je części, tj. w zakresie, w jakim Sąd drugiej instancji oddalił apelację wnioskodawcy, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części oraz uchylenie postanowienia Sądu pierwszej instancji w zakresie punktu 1. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i orzeczenie co do istoty sprawy w sposób wskazany w skardze.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał, że w sprawie ma występować istotne zagadnienie prawne, które wnioskodawca sformułował w postaci następującego pytania: „czy posiadacz samoistny może uwzględnić w okresie swego posiadania okres posiadania dzierżyciela, który mimo, iż jest formalnym właścicielem nie czuje się właścicielem, a posiadanie wykonuje na rzecz i za zgodą posiadacza samoistnego?”.

Uczestnicy złożyli odpowiedź na skargę kasacyjną wnioskodawcy, w której wnieśli o odrzucenie skargi, ewentualnie o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego

interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Jako przyczynę kasacyjną mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca wskazał występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zagadnienie takie powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21).

Takie zagadnienie powinno zostać sformułowane wraz z przytoczeniem argumentów prawnych świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CKN 3/05; z 16 marca 2007 r., III CSK 34/07). Konieczne jest też wskazanie argumentów przekonujących o istotności zagadnienia (zob. postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 207/07). Ponadto, ma to być zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa (postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08).

Sposób, w jaki skarżący kasacyjnie sformułował i uzasadnił zagadnienie prawne, które w jego ocenie, występuje w niniejszej sprawie, nie odpowiada wymaganiom wynikającym z utrwalonego orzecznictwa SN.

Przede wszystkim pytanie sformułowane przez skarżącego nie wymaga dokonywania pogłębionych analiz przez Sąd Najwyższy, ponieważ odpowiedź na to pytanie wynika z przepisów Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 338 k.c., kto rzeczą faktycznie włada za kogo innego, jest dzierżycielem. Dzierżyciel nie jest natomiast posiadaczem, w związku z czym w odniesieniu do dzierżyciela w ogóle nie występuje kwestia doliczenia czasu posiadania na potrzeby nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie. Zgodnie bowiem z art. 176 § 1 k.c., jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści. Z przepisu tego wynika, że przeniesienie posiadania może wystąpić wyłącznie między posiadaczami – nie może ono natomiast mieć miejsca pomiędzy posiadaczem a dzierżycielem.

Niezależnie od powyższego wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania sprowadza się do opisu stanu faktycznego i nie

zawiera żadnych argumentów natury jurydycznej dotyczących sformułowanego przez skarżącego zagadnienia prawnego.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

SSN Kamil Zaradkiewicz

Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[SOP]